

MINISTER ZDROWIA

Warszawa, **2011 -05- 17**

MZ-PR-WP-025-20610-46/MA/11

DECYZJA

Po rozpoznaniu wniosków Romualdy i Kazimierza Wtorków z dnia 28 marca 2011 r. oraz Uzdrowiska Krynica – Żegiestów S.A. z dnia 2 kwietnia 2010 r. o ponowne rozpatrzenie sprawy po wydaniu decyzji Ministra Zdrowia z 15 marca 2010 r. (MZ-PR-WP-025-20610-12/MW/10) w przedmiocie stwierdzenia nieważności orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku o przejęciu przedsiębiorstw uzdrowiskowych Rabka-Zdrój, Szczawnica i Żegiestów-Zdrój na własność Państwa (Monitor Polski Nr 30, poz. 111), w pkt c) dotyczącym przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstwa uzdrowiskowego Żegiestów – Zdrój, na podstawie art. 157 § 1, art. 138 § 1 pkt 2 i art. 156 § 2 w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 oraz art. 158 § 2 ustawy z 14 czerwca 1960 r Kodeks postępowania administracyjnego (jt. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.), zwanej dalej „kpa”:

1) uchylam decyzję z dnia 15 marca 2010 r. w pkt 1. stwierdzającym nieważność orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku o przejęciu przedsiębiorstw uzdrowiskowych Rabka-Zdrój, Szczawnica i Żegiestów-Zdrój na własność Państwa (Monitor Polski Nr 30, poz. 111), w pkt c) dotyczącym przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstwa uzdrowiskowego Żegiestów – Zdrój, w części w jakiej dotyczy przejęcia na własność Państwa nieruchomości

położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 710 o powierzchni 0,08 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00017225/3, nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 739/5 o powierzchni 0,55 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00027449/2, nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 740 o powierzchni 0,41 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00018665/6,

2) stwierdzam, że orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku o przejęciu przedsiębiorstw uzdrowiskowych Rabka-Zdrój, Szczawnica i Żegiestów-Zdrój na własność Państwa (Monitor Polski Nr 30, poz. 111), w pkt c) dotyczącym przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstwa uzdrowiskowego Żegiestów – Zdrój, zostało wydane z naruszeniem prawa w części dotyczącej przejęcia na własność Państwa nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 710 o powierzchni 0,08 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00017225/3, nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 739/5 o powierzchni 0,55 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00027449/2, nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 740 o powierzchni 0,41 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00018665/6,

3) w pozostałym zakresie decyzję z dnia 15 marca 2010 r. utrzymuję w mocy.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 15 października 2001 roku „Żegiestów Zdrój” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zwana dalej „wnioskodawcą”, wystąpiła o stwierdzenie nieważności orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku, o przejęciu na własność Państwa przedsiębiorstw uzdrowiskowych Rabka-Zdrój, Szczawnica i Żegiestów-Zdrój, w części dotyczącej przedsiębiorstwa „Żegiestów Zdrój” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zwane dalej „orzeczeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku”, twierdząc, iż przejęcie przedmiotowego mienia na własność Państwa nastąpiło z rażącym naruszeniem prawa. Wnioskodawca wniósł również o zawiadomienie Ministra Skarbu Państwa o wszczęciu postępowania, w celu wstrzymania prac prywatyzacyjnych w stosunku do „Uzdrowisko Krynica - Żegiestów” S.A. w Krynicy-Zdrój.

Wnioskodawca podniósł, iż orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku zostało ogłoszone w Monitorze Polskim Nr 30 w dniu 16 marca 1948 roku, a zgodnie z wydanym następnie zarządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 1948 roku do objęcia wymienionych w orzeczeniu przedsiębiorstw uzdrowiskowych wyznaczono Przedsiębiorstwo Państwowe „Polskie Uzdrowiska” i ogłoszono w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim, że protokół zdawczo - odbiorczy w stosunku do majątku Spółki sporządzony zostanie dnia 10 kwietnia 1948 roku.

Wnioskodawca zarzucił kwestionowanemu orzeczeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku, że zostało wydane z rażącym naruszeniem obowiązującego prawa, albowiem stosownie do art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 roku o przejęciu na własność Państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej (Dz.U. Nr 3, poz. 17), zwanej dalej „ustawą”, poszczególne przedsiębiorstwa, istniejące w dniu 5 lutego 1946 roku, a niepodpadające pod ustęp 1 tegoż artykułu, mogły zostać przejęte na własność Państwa w trybie uchwały Rady Ministrów z dnia 23 maja 1947 roku w sprawie przejęcia na własność Państwa niektórych przedsiębiorstw uzdrowiskowych, zwanej dalej „uchwałą Rady Ministrów”, powziętej na wniosek zainteresowanego ministra, jeżeli posiadały wyłączność produkcji w ważnych gałęziach gospodarki narodowej. Ponadto orzeczenie to nie zawierało uzasadnienia faktycznego i

prawnego, co samo przez się stanowi istotny argument za stwierdzeniem jego nieważności. Wnioskodawca podniósł również, że z przytoczonej w kwestionowanym orzeczeniu podstawy prawnej wnioskować należy, że przedsiębiorstwo posiadało faktyczną wyłączność produkcji w jednej z ważnych gałęzi gospodarki narodowej. Z treści uchwały Rady Ministrów wynikało, że chodziło o produkcję wód leczniczych. Takie uzasadnienie, zdaniem wnioskodawcy, nie dawało jednak podstaw do zastosowania przytoczonego powyżej przepisu. Przepis art. 3 ust. 1 ustawy określił szeroko krąg przedsiębiorstw przemysłowych podlegających przejęciu na własność Państwa za odszkodowaniem, stosując zarówno kryterium podmiotowe, jak i kryterium wielkości zatrudnienia. Przepis art. 3 ust. 4 ustawy stanowił swoiste dopełnienie, pozwalające na przejęcie tych przedsiębiorstw produkcyjnych, które nie należały do wymienionych enumeratywnie kategorii, jak również, zatrudniały mniej niż 50 pracowników na jedną zmianę, ale posiadały wyłączność produkcji w ważnych gałęziach gospodarki narodowej. Wnioskodawca twierdził, że przedsiębiorstwa uzdrowiskowe nie mieściły się w podanej definicji. Zdaniem wnioskodawcy trudno było uznać, aby prowadzenie uzdrowiska, nawet powiązane z eksploatacją i sprzedażą wody mineralnej, było działalnością produkcyjną. Ponadto Spółka nie posiadała nigdy faktycznej wyłączności „produkcji” wód leczniczych. Trudno również zgodzić się, że produkcja wód leczniczych należała do ważnych gałęzi gospodarki narodowej w rozumieniu powołanej ustawy. W przypadku, gdyby ustawodawca chciał zaliczyć uzdrowiska do podstawowych gałęzi gospodarki, umieściłby je wśród przedsiębiorstw określonych w ustawie. Wnioskodawca zarzucił ponadto naruszenie § 71 rozporządzenia Rady Ministrów z 30 stycznia 1947 roku w sprawie trybu postępowania przy przejmowaniu przedsiębiorstw na własność Państwa (Dz. U. 1947, Nr 16, poz. 62), który stanowił, że przedsiębiorstwo przechodziło na własność Państwa z dniem ogłoszenia orzeczenia, a brak ogłoszenia wykluczał skuteczne jego przejęcie. Ogłoszenie powinno nastąpić po wydaniu orzeczenia, a nie przed jego wydaniem (data publikacji — 16 marca 1948 roku, a data wydania orzeczenia — 18 marca 1948 roku). Zatem orzeczenie jest nieważne, ponieważ po dniu 18 marca 1948 roku nie nastąpiło wymagane prawem ogłoszenie.

W uzasadnieniu wniosku podniesiono również, że postępowanie w sprawie przejęcia uzdrowiska w Żegiestowie zostało wszczęte z przekroczeniem określonego terminu ustawowego, który

upływał w dniu 31 marca 1947 roku, uznając za datę jego wszczęcia datę podjęcia przez Radę Ministrów uchwały, tj. dzień 23 maja 1947 roku.

Wnioskodawca wykazał, iż „Żegiestów Zdrój” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została zawiązana w dniu 11 grudnia 1920 roku. Spółkę zarejestrowano w rejestrze handlowym Sądu Okręgowego w Nowym Sączu pod numerem RHB II 17, z kapitałem zakładowym 100.800 złotych. Przedmiotem działalności Spółki było prowadzenie istniejącego Zakładu Zdrojowego w Żegiestowie oraz jego rozwój, jak również eksploatacja wód mineralnych. Majątek Spółki stanowił zdaniem wnioskodawcy przede wszystkim szereg nieruchomości położonych w Żegiestowie.

Wnioskodawca wykazał legitymację prawną Spółki, przedstawiając kopię odpisu rejestru RHB 11/17 z dnia 17 lipca 2001 roku, wydanego przez Sąd Rejonowy w Nowym Sączu, Wydział V Sąd Gospodarczy, a następnie aktualny odpis z Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 3 listopada 2004 roku. Spółka „Żegiestów Zdrój” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wpisana jest do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000154394.

Minister Zdrowia decyzją z dnia 31 marca 2005 r., sygn. akt MZ-PR-024-651/2-MK/SP/03/BMŁ, po rozpatrzeniu wniosku złożonego przez wnioskodawcę w dniu 15 października 2001 r., stwierdził nieważność orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku, uznając, iż wydane ono zostało z rażącym naruszeniem przepisów prawa.

Wnioskiem z dnia 19 kwietnia 2005 r., pełnomocnik uczestnika postępowania, „Uzdrowisko Krynica — Żegiestów” S.A., zwrócił się do Ministra Zdrowia o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, Minister Zdrowia, decyzją z dnia 14 czerwca 2005 r., znak MZ-PR-024-651/2/MK/SP/03/BMŁ/05, utrzymał w mocy swoją decyzję z dnia 31 marca 2005 r., znak MZ-PR-024-651/2- MK/SP/03/BMŁ.

Od decyzji Ministra Zdrowia z dnia 14 czerwca 2005 r., znak MZ-PR-024-651/2/MK/SP/03/BMŁ/05, skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie wniósł uczestnik postępowania „Uzdrowisko Krynica — Żegiestów” S.A. Skarżący zarzucił, iż decyzja została wydana z naruszeniem prawa materialnego i procesowego, a w szczególności z

naruszeniem art. 7 oraz art. 10 § 1 kpa w związku z art. 28 kpa, art. 156 § 1 pkt 2 i § 2 kpa, ponadto z naruszeniem art. 3 ust. 4 w związku z art. 3 ust. 6 ustawy oraz art. 2 ust. 7 w związku z art. 3 ust. 5 ustawy.

Wojewódzki Sąd Administracyjny wyrokiem z dnia 20 marca 2006 r., sygn. akt IV SA/Wa 2340/05, uchylił zaskarżoną decyzję oraz utrzymaną nią w mocy decyzję Ministra Zdrowia z dnia 31 marca 2005 r., znak MZ-PR-024-651/2- MK/SP/03/BML.

W uzasadnieniu wyroku Sąd podał, że Minister Zdrowia prawidłowo przyjął, iż orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 r. wydane zostało z rażącym naruszeniem przepisów ustawy. Jednocześnie Sąd wskazał, iż w toku prowadzonego postępowania nieważnościowego, Minister Zdrowia nie ustalił, jaki był los składników majątkowych przejętych przez Państwo i jakie w związku z tym powstały skutki prawne, a w szczególności, czy nastąpiły nieodwracalne skutki prawne. Ponadto organ nie ustalił czy w sprawie mają interes prawny także inne podmioty.

Po uprawomocnieniu się wyżej wymienionego wyroku Sądu organ przeprowadził ponowne postępowanie administracyjne zakończone wydaniem decyzji z 15 marca 2010 roku (MZ-PR-WP-025-20610-12/MW/10), w której:

1) stwierdził nieważność orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku o przejęciu przedsiębiorstw uzdrowiskowych Rabka-Zdrój, Szczawnica i Żegiestów-Zdrój na własność Państwa (Monitor Polski Nr 30, poz. 111), w pkt c) dotyczącym przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstwa uzdrowiskowego Żegiestów – Zdrój, z zastrzeżeniem pkt 2;

2) stwierdził, że orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku o przejęciu przedsiębiorstw uzdrowiskowych Rabka-Zdrój, Szczawnica i Żegiestów-Zdrój na własność Państwa (Monitor Polski Nr 30, poz. 111) w pkt c) dotyczącym przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstwa uzdrowiskowego Żegiestów-Zdrój, zostało wydane z naruszeniem prawa w zakresie przejęcia na własność Państwa nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 624 o powierzchni 0,11 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00024477/6 oraz nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej

obecnie działką ewidencyjną numer 625 o powierzchni 0,11 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/000024426/4.

Po wydaniu decyzji z dnia 15 marca 2010 roku Romualda i Kazimierz Wtorek pismem z dnia 28 marca 2011 r. oraz Uzdrowisko Krynica – Żegiestów S.A. pismem z dnia 2 kwietnia 2010 r. złożyli wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Romualda i Kazimierz Wtorek we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy podnieśli, że decyzja z dnia 15 marca 2010 roku w zakresie w jakim dotyczy nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 710 o powierzchni 0,08 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00017225/3, stwierdza nieważność orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku pomimo tego, że wnioskodawcy od dnia 12 lutego 2007 r. nie są już użytkownikami wieczystymi, a właścicielami tej nieruchomości, w związku z decyzją Starosty Nowosądeckiego z dnia 12 lutego 2007 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (GB.III.7013-2/9/06).

Uzdrowisko Krynica – Żegiestów S.A. we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy podniosło, że:

1) ustawa doprowadziła do przejęcia *ex lege* udziałów w przedwojennej spółce „Żegiestów – Zdrój” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na rzecz Skarbu Państwa. Skutkuje to tym, iż wnioskodawca nie jest tą samą spółką co przedwojenny właściciel przedsiębiorstwa w Żegiestowie Zdroju, co oznacza, że wnioskodawca nie posiada legitymacji prawnej do występowania z wnioskiem takim, jaki zgłoszono w przedmiotowej sprawie;

2) opinia uzupełniająca biegłego z dnia 22 października 2009r. jest obarczona błędami polegającymi na tym, że:

- zestawienie gminy katastralnej Żegiestów nie zawiera pgr 1. kat 1/6, 1/31, 8567/1, 1/29, 1/30, 1/34,

- zestawienie gminy katastralnej Andrzejówka nie zawiera pbud 1. kat 89, 118, 119, 120, 122 i pgr 1. kat. 2303/28, 2303/29,

- wykazano „domniemane położenie” pgr 1. kat 2303/14, 2303/17, 2303/26, 2303/27 oraz „przybliżoną powierzchnię: 3,2951 ha” zamiast wykazania ich jako „braku” i odjęcia w konsekwencji z końcowego zestawienia powierzchni;

3) niezgodności działek poregulacyjnych wskazanych w zarządzeniu Ministra Zdrowia z 1953 r. z nieruchomościami określonymi na mapach katastralnych w przypadku obiektu „Dom Zdrojowy” występują nie na poziomie 2% a co najmniej 21%;

4) brak numerów Lwh 538, 565, 594, 735, 626 w zarządzeniu Ministra Zdrowia z 1953 r., w sprawie przydziału obiektów Przedsiębiorstwu Państwowemu „Uzdrowisko Żegiestów” ujętych w zestawieniu nieruchomości gminy katastralnej Żegiestów może wpływać na zwiększenie niezgodności porównywanych powierzchni.

Pismem z dnia 2 listopada 2010 roku Uzdrowisko Krynica – Żegiestów S.A. wniosło dodatkowo o stwierdzenie wydania orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku z naruszeniem prawa.

Uzdrowisko Krynica – Żegiestów S.A. oparło swój wniosek na postanowieniu Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 marca 2010 roku (OTK-A 2010/3/27), zwanym dalej „postanowieniem TK”. Uzdrowisko Krynica – Żegiestów S.A. stwierdziło, że jakkolwiek postanowienie TK odnosi się do dekretu o reformie rolnej i rozporządzenia wykonawczego z 1954 roku, jednakże przedstawione argumenty można w zupełności odnieść do nacjonalizacji przemysłu dokonanego na podstawie ustawy. W oparciu o powyższe uznano, że orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku doprowadziło do przejścia w zarząd Skarbu Państwa przedsiębiorstwa uzdrowskiego „Żegiestów – Zdrój” i od tego momentu przedsiębiorstwo to pozostawało w faktycznym władaniu państwowych jednostek organizacyjnych. Mając to na uwadze podniesiono, że zakończenie nacjonalizacji przemysłu nastąpiło w 1958 roku, kiedy weszła w życie ustawa z dnia 25 lutego 1958 roku o uregulowaniu stanu prawnego mienia pozostającego pod zarządem państwowym (Dz.U. Nr 11, poz. 37), zwana dalej „ustawą regulacyjną”. Przepis art. 2 ustawy regulacyjnej stanowił, że przedsiębiorstwa pozostające w dniu wejścia w życie

ustawy pod zarządem państwowym ustanowionym na podstawie dekretu, o którym mowa w art. 1, przechodzą z mocy prawa na własność Skarbu Państwa. Z kolei z art. 17 ustawy regulacyjnej wynikało, że skutek przejścia przedsiębiorstwa z mocy prawa na własność Skarbu Państwa odnosił się również do przedsiębiorstw, których władanie osoby uprawnione utraciły w okresie do dnia 31 grudnia 1954 roku i które pozostawały w faktycznym władaniu państwowych jednostek organizacyjnych. Biorąc pod uwagę wadliwość orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku oraz utratę władania przedsiębiorstwa uzdrowskiego „Żegiestów – Zdrój” w okresie do dnia 31 grudnia 1954 roku i pozostawanie przedsiębiorstwa we faktycznym władaniu państwowych jednostek organizacyjnych własność przedsiębiorstwa uzdrowskiego „Żegiestów – Zdrój” przeszła na Skarb Państwa z dniem 8 marca 1958 roku, tj. z dniem wejścia w życie ustawy regulacyjnej. W tym stanie prawnym, w związku z przejściem prawa własności na podstawie przepisów ustawy regulacyjnej zaszła przesłanka nieodwracalności skutków prawnych w rozumieniu art. 156 § 2 kpa.

W toku ponownego rozpoznania sprawy, na podstawie art. 61 § 4 w zw. z art. 157 § 1 i 2 kpa, Minister Zdrowia pismem z dnia 11 maja 2010 r. zawiadomił Ministra Skarbu Państwa o prowadzonym postępowaniu, umożliwiając działanie w sprawie w charakterze strony.

W związku z wystąpieniem Ministra Zdrowia, zmierzającego do wyjaśnienia sytuacji prawnej nieruchomości objętych postępowaniem, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie działając z upoważnienia Zarządu Województwa Małopolskiego pismem z dnia 15 czerwca 2010 roku (ZDW-DI-4-521-2-24/2010) poinformował, że działka ewidencyjna nr 145, która objęta jest zakresem orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku położona w obrębie ewidencyjnym Andrzejówka, stanowi pas drogi wojewódzkiej nr 971 relacji Krynica – Muszyna – Piwniczna. Na mocy art. 60 ustawy z dnia 13 października 1998 roku przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872) Województwo Małopolskie stało się z dniem 1 stycznia 1999 roku właścicielem tej nieruchomości pozostającej w dniu 31 grudnia 1998 roku we władaniu Skarbu Państwa, a zajętej pod drogę publiczną posiadającą w dniu 1 stycznia 1999 roku kategorię drogi wojewódzkiej nr 971.

Postanowieniem z dnia 15 września 2010 roku (znak: MZ-PR-WP-025-20610-29/MW/10) organ dopuścił jako dowód uzupełniającą opinię biegłego geodety na okoliczność:

1) zasadności zarzutów zawartych we wnioskach Uzdrowiska Krynica – Żegiestów S.A. oraz Romualdy i Kazimierza Wtorków o ponowne rozpatrzenie sprawy zakończonej decyzją Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2010 roku;

2) jednoznacznego i ostatecznego wykazania nieruchomości, które zostały przejęte przez Państwo od „Żegiestów Zdrój” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością orzeczeniem z dnia 18 marca 1948 roku, według ówczesnych i aktualnych ich oznaczeń;

3) aktualnych właścicieli lub posiadaczy przedmiotowych nieruchomości.

Biegły geodeta przedłożył opinię uzupełniającą z dnia 19 stycznia 2011 roku, aktualizującą wcześniejsze opinie wydane w sprawie, i wskazał, że na dzień 17 stycznia 2011 roku właścicielami nieruchomości objętych orzeczeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku są:

- 1) Skarb Państwa – 26 działek, z tego:
  - działka 648 w zasobie Skarbu Państwa,
  - 9 działek 580/4, 580/5, 553/1, 554, 556, 558, 561, 576/1, 577 we władaniu „Uzdrowisko-Krynica Żegiestów” S.A. w Krynicy – Zdrój,
  - 5 działek 621, 739/2, 739/3, 739/4, 739/6 we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych,
  - 11 działek 2/1, 4/1, 5/2, 95/167, 618, 620, 621, 737, 741, 747, 752 w zarządzie Nadleśnictwa Piwniczna,
- 2) Miasto i Gmina Uzdrowskowa Muszyna, która nabyła własność od Skarbu Państwa na podstawie decyzji administracyjnych – 68 działek (133, 580/2, 580/3, 638, 639, 641, 644, 645, 646, 647, 649, 651, 652, 653, 656, 658, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 682, 691, 694, 696, 697, 702, 704, 705, 707, 708, 709, 711, 712, 713, 714, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 736),
- 3) Województwo Małopolskie, które nabyło własność od Skarbu Państwa na podstawie decyzji administracyjnej – działka 145 w zarządzie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie Oddział w Nowym Sączu,
- 4) Zbigniew Małarski, działki 624 i 625, na podstawie umowy sprzedaży,

- 5) Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych i Transportowych „CECHINI” Stanisław i Józef Cechini spółka jawna, działka 739/5, na podstawie umowy sprzedaży,
- 6) Romualda i Kazimierz Wtorkowie, działka 710, na podstawie decyzji administracyjnej przekształcającej prawo użytkowania wieczystego w prawo własności,
- 7) Jan Kozarzewski, działka 740, na podstawie umowy darowizny.

Z uwagi na powyższe ustalenia biegłego, na podstawie art. 61 § 4 w zw. z art. 157 § 1 i 2 kpa, Minister Zdrowia pismami z dnia 31 stycznia 2011 r. zawiadomił Jana Kozarzewskiego oraz Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych i Transportowych „CECHINI” Stanisław i Józef Cechini spółka jawna o prowadzonym postępowaniu, umożliwiając im działanie w sprawie w charakterze strony.

Biegły geodeta uzupełniając opinię z dnia 19 stycznia 2011 roku, wskazał w piśmie z dnia 28 luty 2011 roku, że wymienione działki ewidencyjne stanowią wszystkie nieruchomości, które odpowiadają przejętym przez Państwo nieruchomościom na podstawie orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku.

W piśmie z dnia 21 marca 2011 roku biegły geodeta uzupełniając opinię z dnia 19 stycznia 2011 roku odniósł się do zarzutów zawartych przez Uzdrowisko Krynica – Żegiestów S.A. we wniosku z dnia 2 kwietnia 2010 r. o ponowne rozpatrzenie sprawy dotyczących dokonanych przez biegłego ustaleń. Biegły podtrzymał zasadność dokonanych ustaleń w tym zwłaszcza ustaleń wynikających z opinii uzupełniającej z dnia 19 stycznia 2011 roku

Organ, stosownie do art. 10 § 1 k.p.a. zawiadomił strony postępowania (ustalone na podstawie całokształtu materiału dowodowego) o możliwości zapoznania się z aktami sprawy i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji.

Opinia uzupełniająca biegłego geodety Bogusława Werskiego z dnia 19 stycznia 2011 roku wraz z dodatkowymi wyjaśnieniami z dnia 28 luty 2011 roku oraz z dnia 21 marca 2011 roku w ocenie organu wskazuje w sposób możliwy do określenia:

- 1) nieruchomości stanowiące własność Spółki „Żegiestów Zdrój” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Żegiestowie przejęte przez Państwo na podstawie

orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku o przejęciu przedsiębiorstw uzdrowiskowych Rabka-Zdrój, Szczawnica i Żegiestów-Zdrój na własność Państwa (Monitor Polski Nr 30, poz. 111), w pkt c) dotyczącym przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstwa uzdrowiskowego Żegiestów – Zdrój, oraz

- 2) nieruchomości będące przedmiotem czynności cywilnoprawnych przenoszących ich własność,
- 3) obecnych właścicieli tych nieruchomości.

Ponadto pozostaje ona zbieżna z wcześniejszymi opiniami biegłego geodety, w szczególności z dnia 15 lipca 2009 roku, poza zmianami wynikającymi co do zasady z odstępów czasu pomiędzy ich sporządzeniem.

Z tych względów, wobec nie odnalezienia protokołu zdawczo – odbiorczego z dnia 22 kwietnia 1948 roku oraz orzeczenia z dnia 14 grudnia 1948 roku Ministra Zdrowia zatwierdzającego protokół zdawczo – odbiorczy z dnia 22 kwietnia 1948 roku w przedmiocie ustalenia składników majątkowych przedsiębiorstwa uzdrowiskowego Żegiestów – Zdrój, organ wydając decyzję oparł się na wyżej opisanej opinii biegłego geodety i przyjął, że stronami postępowania są: „Żegiestów Zdrój” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Skarb Państwa, Miasto i Gmina Uzdrowiskowa Żegiestów, Województwo Małopolskie, Zbigniew Malarski, Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych i Transportowych „CECHINI” Stanisław i Józef Cechini spółka jawna, Romualda i Kazimierz Wtorek, Jan Kozarzewski.

Po ponownym przeanalizowaniu zebranego w sprawie materiału organ stwierdza, co następuje:

Stwierdzenie nieważności decyzji jest instytucją procesową służącą do eliminacji z obrotu prawnego aktów administracyjnych dotkniętych jedną z kwalifikowanych wad wyliczonych enumeratywnie w art. 156 § 1 kpa. Ustawodawca jako jedną z wad wymienia wydanie decyzji bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa (art. 156 § 1 pkt 2 kpa). Zgodnie z utrwalonym w doktrynie i orzecznictwie poglądem, rażące naruszenie prawa następuje wtedy, gdy treść decyzji pozostaje w wyraźnej i oczywistej sprzeczności z treścią przepisu prawa i gdy charakter tego naruszenia powoduje, że owa decyzja nie może być

akceptowana jako akt wydany przez organ praworządne państwa. Rażąco naruszenie prawa jest z reguły wyrazem ewidentnego i jasno uchwytnego błędu w interpretacji prawa (tak: wyrok WSA w Warszawie z dnia 24 maja 2007 r., I SA/Wa 93/07).

W niniejszej sprawie orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 r. wydane zostało na podstawie art. 2 ust. 7 i art. 3 ust. 4 i 5 ustawy oraz uchwały Rady Ministrów.

Przepis art. 3 ust. 4 ustawy stanowił, że poszczególne przedsiębiorstwa istniejące w dniu wejścia w życie ustawy, a niepodpadające pod przepis art. 3 ust. 1 ustawy mogły zostać przejęte na własność Państwa w trybie uchwały Rady Ministrów, podjętej na wniosek zainteresowanego ministra, jeżeli posiadały faktyczną wyłączność produkcji w ważnych gałęziach gospodarki narodowej. Z przepisu tego wynika, że dotyczył on przedsiębiorstw przemysłowych, a nie przedsiębiorstw uzdrowiskowych, które z całą pewnością nie były przedsiębiorstwami produkcyjnymi, ani nie posiadały faktycznej wyłączności produkcji w ważnych gałęziach produkcji gospodarki narodowej.

Obowiązujące ówczesnie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 roku o prawie przemysłowym (Dz. U. Nr 53, poz. 468), określało w art. 1, co należy rozumieć pod pojęciem przemysł, a w art. 2 wymieniało enumeratywnie, co nie stanowiło przemysłu. W punkcie 9 tegoż artykułu znajdował się zapis mówiący, iż między innymi zakłady lecznicze, zdrojowiska i uzdrowiska nie stanowią przemysłu w rozumieniu powołanego rozporządzenia.

Przedsiębiorstwa uzdrowiskowe należały do przedsiębiorstw handlowych, które zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 ustawy przechodziły na własność Państwa w przypadku, gdy znajdowały się na terenie Rzeszy Niemieckiej i Byłego Wolnego Miasta Gdańska oraz gdy ich właścicielami była pewna, ściśle określona grupa osób. Przepis ten nie miał zastosowania do „Żegiestów Zdrój” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Należy zauważyć, iż zagadnienie wywłaszczania przedsiębiorstw uzdrowiskowych regulowały przepisy ustawy z dnia 23 marca 1922 roku o uzdrowiskach (Dz. U. Nr 31, poz. 254), stanowiące *lex specialis* w stosunku do ustawy. Takie stanowisko zajął również Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 2 czerwca 2003 roku, sygn. akt IV SA 3919/01, zapadłym w analogicznej sprawie dotyczącej uzdrowiska Szczawnica.

W rozpoznawanej sprawie orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku zapadło w sprzeczności z art. 3 ust. 4 ustawy.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 28 października 1999 roku, sygn. akt IV SA 1641.97, Lex, Nr 48635, zwrócił uwagę, że fakultatywny charakter postępowania nacjonalizacyjnego w trybie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 3 stycznia 1946 roku nakładał obowiązek dokonania szczególnych ustaleń uzasadniających przyczyny wydania orzeczenia. Takie stanowisko podtrzymał również NSA w wyroku z dnia 2 czerwca 2003 roku, sygn. akt IV SA 3919/01.

W uchwale Rady Ministrów z dnia 23 maja 1947 roku powołano się arbitralnie na „faktyczną wyłączność” (trzech objętych nią przedsiębiorstw) w zakresie produkcji wód leczniczych a ponadto podniesiono ich „podstawowe znaczenie dla realizacji ogólnokrajowej polityki uzdrowiskowej”. Takie uzasadnienie jest wadliwe ponieważ operuje wskazaniem na przesłankę wyłączności – w określonym identycznie zakresie, jednocześnie w stosunku do wielu podmiotów. Akcentowanie natomiast znaczenia przedsiębiorstwa dla „realizacji ogólnokrajowej polityki uzdrowiskowej” nie mieści się w ogóle w granicach przesłanek wynikających z przepisu art. 3 ust. 4 ustawy, w szczególności nie może być utożsamiane z potrzebą wykazania, że w rachubę wchodziła „ważna gałąź gospodarki narodowej”.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż przedsiębiorstwa uzdrowiskowe nie mieściły się w pojęciu przemysłu. Zgodzić się należy, iż ustawa nacjonalizacyjna obejmowała inne przedsiębiorstwa niż przemysłowe tylko wtedy, gdy ustawodawca na to wskazał.

Dopuszczenie poszerzenia katalogu przedsiębiorstw podlegających nacjonalizacji w drodze uchwały Rady Ministrów było sprzeczne z art. 99 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1921 roku, której podstawowe regulacje obowiązywały w czasie ocenianego postępowania. Obowiązująca norma konstytucyjna zezwalała bowiem na wywłaszczenie w wypadkach przewidzianych w ustawie. Tylko ustawa mogła określać, w sposób taksatywny dopuszczalne przypadki wywłaszczenia i nie było możliwe przenoszenie kompetencji w tym zakresie na Radę Ministrów.

Należy zgodzić się ze wskazówką dotyczącą interpretacji przepisów nacjonalizacyjnych zawartą w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 1992 roku (sygn. akt III ARN 23/92, OSP 1993, z. 3, poz. 47). W powołanym wyroku Sąd Najwyższy podkreślił niedopuszczalność takiej wykładni

przepisów nacjonalizacyjnych, wprowadzających rewolucyjne ograniczenia w zakresie prawa własności, która mogłaby prowadzić do wyjaśnienia ich treści głębiej jeszcze w kierunku ograniczenia praw osób uprawnionych, w drodze wykładni rozszerzającej i wbrew brzmieniom przepisów.

Zagadnieniem odrębnym jest ocena, czy w odniesieniu do przedsiębiorstwa uzdrowskiego należącego do „Żegiestów Zdrój” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zostały spełnione inne przesłanki określone przez ustawodawcę, zezwalające na wdrożenie w stosunku do niego postępowania nacjonalizacyjnego.

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 6 ustawy orzeczenie o przejściu przedsiębiorstwa na własność Państwa mogło nastąpić tylko wówczas, jeżeli postępowanie zostało wszczęte przed dniem 31 marca 1947 roku. Bezspornym jest natomiast, iż wskazana w przedmiotowym orzeczeniu uchwała Rady Ministrów w sprawie przejęcia na własność Państwa niektórych przedsiębiorstw uzdrowskich została podjęta dopiero w dniu 23 maja 1947 roku, a więc po upływie określonego przez ustawę terminu.

Za datę wszczęcia postępowania administracyjnego z urzędu należy uważać (przy braku wyraźnego uregulowania tej kwestii przez ustawodawcę) dzień pierwszej czynności podjętej w ramach przysługujących kompetencji przez właściwy organ — pod warunkiem poinformowania o tej czynności strony (tak NSA w postanowieniu z dnia 4 marca 1981 r., sygn. akt SA 654/81, ONSA 2001/16/503, który przyjął w rozstrzyganej sprawie, iż datą wszczęcia postępowania nacjonalizacyjnego wobec przedsiębiorstw na podstawie art. 2 i 3 ustawy jest dzień ogłoszenia w dzienniku urzędowym wykazu przedsiębiorstw podlegających nacjonalizacji, również NSA w wyroku z dnia 2 czerwca 2003 roku, sygn. akt IV SA 3919/01). W wyroku tym NSA uznał, iż biorąc pod uwagę specyfikę przejmowania na własność Państwa przedsiębiorstw w powołaniu na art. 3 ust. 4 ustawy oraz w świetle orzecznictwa sądowego nie ma ona żadnych podstaw, aby w tym przypadku rozumienie terminu wszczęcia postępowania z art. 3 ust. 6 ustawy wyklądać w sposób obejmujący także czynności wewnętrzne, w ramach struktury ówczesnej administracji, dokonywane bez stosownego poinformowania o nich strony. Taki zaś charakter przypisać można wszelkim czynnościom poprzedzającym podjęcie wskazanej w przedmiotowym orzeczeniu uchwały Rady Ministrów (łącznie z powołanym w niej wnioskiem Ministra Zdrowia z dnia 24

marca 1947 roku). Zauważyć należy również, że nawet sama uchwała Rady Ministrów nie została opublikowana w dzienniku urzędowym (jej treść była zaś korygowana w korespondencji wewnętrznej).

W niniejszej sprawie nie ma jakichkolwiek przesłanek do utrzymywania, że zainteresowany właściciel przedmiotowego przedsiębiorstwa uzdrowskiego został poinformowany o treści omawianej uchwały, czy też o czynnościach wcześniejszych, w czasie poprzedzającym upływ terminu wymienionego w art. 3 ust. 6 ustawy.

Wydaje się, iż uchwała Rady Ministrów winna być traktowana, jako akt dający formalną podstawę do uruchomienia trybu przejęcia przedsiębiorstwa określonego w art. 3 ust. 4 ustawy, zakończonego w przedmiotowej sprawie orzeczeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku.

Z podanych względów należy przyjąć, że przedmiotowe orzeczenie nie wypełniało niezbędnego warunku wynikającego z przepisu art. 3 ust. 6 ustawy, skoro stosowna uchwała Rady Ministrów została podjęta w dniu 23 maja 1947 roku, a więc po upływie terminu przewidzianego w powołanym przepisie.

Reasumując należy uznać, że orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku zostało wydane z rażącym naruszeniem przepisów prawa.

Chybiony jest przy tym zarzut podnoszony przez Uzdrowsko Krynica – Żegiestów S.A. we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy co do nieposiadania przez wnioskodawcę legitymacji prawnej do występowania z wnioskiem takim, jaki zgłoszono w przedmiotowej sprawie z uwagi na przejęcie *ex lege*, na podstawie art. 6 ustawy, udziałów w przedwojennej spółce „Żegiestów – Zdrój” spółce z ograniczoną odpowiedzialnością przez Skarb Państwa. Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy przedsiębiorstwa przejęte na zasadzie przepisu art. 2 lub art. 3 przechodzą na rzecz Państwa lub polskich osób prawnych prawa publicznego w całości wraz z nieruchomością i ruchomym majątkiem i wszelkimi prawami (prawo do firmy, patenty, licencje, znaki towarowe, użytkowe itp.), wolne jednak od obciążeń i zobowiązań z wyjątkiem zobowiązań o charakterze publiczno-prawnym, zobowiązań na rzecz polskich osób prawnych prawa publicznego, służebności gruntowych oraz zobowiązań, mających swe źródło w stosunku najmu pracy lub odpowiedzialności za czyny niedozwolone.

Z art. 6 ust. 1 ustawy wynika, iż zamiarem ustawodawcy było objęcie upaństwowieniem przedsiębiorstwa w znaczeniu przedmiotowym (a nie podmiotowym), jako jednostki organizacyjnej zdolnej do prowadzenia działalności gospodarczej w podstawowej gałęzi gospodarki narodowej. Tym samym przejęcie obejmowało składniki niezbędne do prawidłowego funkcjonowania przedsiębiorstwa, niezależnie od tego, czyją stanowiły własność. Nie dotyczyło to tym samym udziałów w samej spółce prowadzącej takie przedsiębiorstwo. Tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 25 lipca 2001 roku, I CKN 1350/98, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna rok 2002, Nr 3, poz. 41, str. 46; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w Warszawie z dnia 29 października 2004 roku, IV SA/Wa 180/04, opubl: Legalis. W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że w świetle ustawy, a zwłaszcza przepisów (art. 2 ust. 1 i art. 6 ust. 1) odnoszących się do kryterium własności, nie ulega wątpliwości, że właściciele znacjonalizowanych przedsiębiorstw mogą być stronami postępowań o stwierdzenie nieważności orzeczeń na mocy, których zostali tego prawa pozbawieni. W tym przypadku właścicielem tym była nie osoba fizyczna a osoba prawna. Tak m.in. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedzibą w Warszawie z dnia 6 listopada 2009 roku, IV SA/Wa 1392/09, opubl: Legalis.

Bezzasadne są również zarzuty podnoszone przez Uzdrowisko Krynica – Żegiestów S.A. we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy co do wadliwości opinii uzupełniającej biegłego z dnia 22 października 2009 r. Opinia uzupełniająca biegłego geodety Bogusława Werskiego z dnia 19 stycznia 2011 roku wraz z dodatkowymi wyjaśnieniami z dnia 28 lutego 2011 roku oraz z dnia 21 marca 2011 roku odnosząca się do tych zarzutów w ocenie organu wskazuje w sposób możliwy do określenia:

- 1) nieruchomości stanowiące własność Spółki „Żegiestów Zdrój” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Żegiestowie przejęte przez Państwo na podstawie orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku o przejęciu przedsiębiorstw uzdrowiskowych Rabka-Zdrój, Szczawnica i Żegiestów-Zdrój na własność Państwa (Monitor Polski Nr 30, poz. 111), w pkt c) dotyczącym przejęcia na własność Państwa przedsiębiorstwa uzdrowiskowego Żegiestów – Zdrój, oraz

- 2) nieruchomości będące przedmiotem czynności cywilnoprawnych przenoszących ich własność,
- 3) obecnych właścicieli tych nieruchomości.

W piśmie z dnia 28 lutego 2011 roku biegły geodeta jednoznacznie przy tym wskazuje, że wymienione w opinii uzupełniającej z dnia 19 stycznia 2011 roku działki stanowią wszystkie nieruchomości, które odpowiadają przejętym przez Państwo parcelom katastralnym.

Opinia uzupełniająca z dnia 19 stycznia 2011 roku pozostaje zbieżna z wcześniejszymi opiniami biegłego geodety, w szczególności z dnia 15 lipca 2009 roku, poza zmianami wynikającymi z odstępów czasu pomiędzy ich sporządzeniem.

Jednocześnie rozpatrując ponownie przedmiotową sprawę, należało w świetle podniesionych zarzutów rozważyć, czy zaskarżone orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 r. nie wywołało nieodwracalnych skutków prawnych, o których mowa w art. 156 § 2 k.p.a.

Stwierdzenie nieważności decyzji jest możliwe tylko w sytuacji zaistnienia jednej z przesłanek wskazanych w art. 156 § 1 kpa przy jednoczesnym braku okoliczności, które uniemożliwiają stwierdzenie nieważności decyzji, wymienionych w art. 156 § 2 kpa. Przepis ten wskazuje okoliczności, które wyłączają możliwość stwierdzenia nieważności decyzji, mimo iż dotknięta jest ona jedną z wad określonych w art. 156 § 1 kpa.

Negatywną przesłanką stwierdzenia nieważności decyzji jest wywołanie przez decyzję nieodwracalnych skutków prawnych. Formułując tę przesłankę ustawodawca nie sprecyzował jej znaczenia w sposób pozwalający na jednoznaczną ocenę w jakich okolicznościach można uznać, że decyzja administracyjna wywołała nieodwracalne skutki prawne.

Zarówno w doktrynie prawa jak i w orzecznictwie sądowym brak jest w tym zakresie jednolitego poglądu.

W tym aspekcie ewolucja poglądów prezentowanych w orzecznictwie i literaturze prowadzi do wniosku, że przesłanka nieodwracalności skutków prawnych powinna być identyfikowana pod kątem spełnienia następujących kryteriów:

- 1) poprzedni stan prawny nie może zostać przywrócony, gdyż przestał istnieć przedmiot, którego prawo dotyczyło lub podmiot, któremu prawo to przysługiwało utracił zdolność do zachowania tego prawa albo wygasła instytucja stanowiąca źródło tego prawa,

- 2) w obowiązującym systemie prawnym brak jest możliwości odwrócenia skutku wadliwej decyzji,
- 3) nieodwracalność skutków prawnych, które wywołała decyzja oceniana w postępowaniu o stwierdzenie nieważności nie wynika z nieodwracalności skutków prawnych dotyczących tego samego przedmiotu, wywołanych późniejszymi decyzjami lub zdarzeniami prawnymi,
- 4) nieodwracalny skutek prawny wadliwej decyzji administracyjnej pozostaje w bezpośrednim związku z decyzją podlegającą ocenie w trybie nadzoru,
- 5) brak możliwości przywrócenia stanu faktycznego istniejącego przed wydaniem wadliwej decyzji pozostaje obojętny dla oceny skutków prawnych kwestionowanej decyzji.

Kwestionowane w przedmiotowej sprawie orzeczenie zapoczątkowało proces różnego rodzaju przekształceń własnościowych w obrębie nieruchomości przejętych na własność Państwa. Przekształcenia te dokonywane były zarówno w drodze orzeczeń administracyjnych jak i w drodze czynności cywilnoprawnych, co wynika ze znajdującej się w aktach sprawy opinii biegłego geodety.

W odniesieniu do skutków prawnych wywołanych czynnościami cywilnoprawnymi podejmowanymi w odniesieniu do nieruchomości objętych orzeczeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 r., organ administracji publicznej nie ma umocowania ustawowego do cofnięcia, zniesienia lub odwrócenia własnymi działaniami tych skutków, powstałych po wydaniu kwestionowanego orzeczenia. W tym zakresie organ nie ma bowiem możliwości przywrócenia stanu prawnego sprzed orzeczenia Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 r. i zniesienia skutków prawnych powstałych już po jego wydaniu. Z taką sytuacją mamy do czynienia w odniesieniu do:

- nieruchomości położonej w miejscowości Żęgiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 624 o powierzchni 0,11 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00024477/6, stanowiącej na podstawie umowy sprzedaży z dnia 15 lipca 2010r. własność Zbigniewa Malarskiego,

- nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 625 o powierzchni 0,11 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00024426/4, stanowiącej na podstawie umowy sprzedaży z dnia 10 marca 2006 r. własność Zbigniewa Malarskiego,

- nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 739/5 o powierzchni 0,55 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00027449/2, stanowiącej na podstawie umowy sprzedaży z dnia 18 czerwca 2010 r. własność Przedsiębiorstwa Robót Budowlanych i Transportowych „CECHINI” Stanisław i Józef Cechini spółka jawna;

- nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie działką ewidencyjną numer 740 o powierzchni 0,41 ha, dla której Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą pod numerem NS1M/00018665/6, stanowiącej na podstawie umowy darowizny z dnia 20 lipca 2009 r. własność Jana Kozarzewskiego.

Osobną kwestią jest sytuacja ustanowienia na rzecz osoby trzeciej prawa użytkownika wieczystego gruntów.

Według dotychczasowych poglądów doktryny i orzecznictwa samo ustanowienie na rzecz osoby trzeciej użytkownika wieczystego gruntów umową zawartą na podstawie decyzji administracyjnej w tym przedmiocie nie powodowało nieodwracalności w rozumieniu art. 156 § 2 kpa. Tak m.in. uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 grudnia 1996 roku, OPS 7/96, Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego rok 1997, Nr 2, poz. 49, wraz z powołanym tam orzecznictwem.

Niemniej w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej z dnia 15 lutego 2011 roku (sygn. akt III CZP 90/10), stwierdzono, że rękojmią wiary publicznej ksiąg wieczystych chroni nabywcę użytkownika wieczystego także w razie wadliwego wpisu w księdze wieczystej Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego jako właściciela nieruchomości.

Stosownie bowiem do art. 5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (jt. Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361), w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym treść księgi rozstrzyga na korzyść tego, kto przez czynność prawną z osobą uprawnioną według treści księgi nabył własność lub inne prawo rzeczowe (rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych).

W niniejszej sprawie dotyczy to nieruchomości położonej w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonej obecnie jako działka ewidencyjną numer 710 o powierzchni 0,08 ha, która pozostawała w użytkowaniu wieczystym Romualdy i Kazimierza Wtorków. Na podstawie decyzji Starosty Nowosądeckiego z dnia 12 luty 2007 roku prawo to zostało przekształcone w prawo własności (GB.III.7013-2/9/06). Użytkowanie wieczyste zostało ujawnione w księdze wieczystej nr NS1M/00017225/3 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych. Prawo użytkowania wieczystego Romualda i Kazimierz Wtorkowie nabyli na podstawie umowy sprzedaży w dniu 6 stycznia 2004 roku.

Tym samym ujawnione w księdze wieczystej prawo użytkowania wieczystego korzysta z rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych.

Na tej podstawie stwierdzono nieodwracalny skutek prawny decyzji administracyjnej w stosunku do ww. nieruchomości, stanowiącej własność Romualdy i Kazimierza Wtorków.

W tym aspekcie za wtórny należy uznać podnoszony we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Romualdę i Kazimierza Wtorków argument nabycia prawa własności tej nieruchomości na podstawie decyzji Starosty Nowosądeckiego z dnia 12 luty 2007 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (GB.III.7013-2/9/06). Prawo własności wynikające z przekształcenia użytkowania wieczystego nie powstaje ex lege. Źródłem jego jest decyzja organu administracji publicznej, wydawana na podstawie art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz.U. Nr 175, poz. 1459), a więc z istoty niewywołująca nieodwracalnego skutku prawnego.

W przypadku pozostałych nieruchomości, orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 r. nie wywołało nieodwracalnych skutków prawnych, gdyż nieruchomości te stanowiły

własność Skarbu Państwa, albo w oparciu o decyzje administracyjne przenoszące prawo własności stanowiły własność Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna i Województwa Małopolskiego.

Dotyczy to też nieruchomości położonych w miejscowości Żegiestów, gmina Muszyna, oznaczonych obecnie jako działka ewidencyjną numer 580/4 i 580/5, stanowiących własność Skarbu Państwa, dla których prawo użytkowania wieczystego Uzdrawiska Krynica – Żegiestów S.A. ujawnione w rejestrze gruntów prowadzonym przez Starostę Nowosądeckiego nie zostało uwidocznione jednak w prowadzonej dla tych nieruchomości księdze wieczystej nr NS1M/00027324/0 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych.

Nieodwracalnych skutków prawnych w rozumieniu art. 156 § 2 kpa, nie wywołał również akt komercjalizacji Państwowego Przedsiębiorstwa „Uzdrawisko Krynica – Żegiestów” z siedzibą w Krynicy podjęty w oparciu o przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (jt. Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397). W orzecznictwie sądowym oraz poglądach doktryny uwłaszczenia przedsiębiorstw państwowych na podstawie art. 34 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93), na pozostającej w ich zarządzie części mienia ogólnonarodowego nie jest zdarzeniem istotnym z punktu widzenia odwracalności skutków prawnych wadliwych decyzji administracyjnych. Tym samym za zdarzenie takie nie może też zostać uznany akt komercjalizacji, który w istocie odnosi się do sfery podmiotowej, nie powodując rozporządzenia majątkiem przekształconego podmiotu. Potwierdzają to sporządzone w niniejszej sprawie opinia Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa z dnia 15 marca 2011 roku oraz opinia prawna radcy prawnego Krzysztofa Głogowskiego w sprawie oceny czy akt komercjalizacji Państwowego Przedsiębiorstwa „Uzdrawisko Krynica – Żegiestów” z siedzibą w Krynicy oraz Państwowego Przedsiębiorstwa „Uzdrawisko Rabka” z siedzibą w Rabce Zdroju wywołały nieodwracalne skutki prawne w rozumieniu przepisu art. 156 § 2 kpa. Tak też Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 20 stycznia 2010 roku, I OSK 1084/09, niepubl, w którym stwierdzono, że rozporządzenie prawem własności, które nastąpiło w procesie komercjalizacji nie może stanowić podstawy do uznania, iż decyzja wywołała nieodwracalny skutek prawny.

Nieodwracalnych skutków prawnych w rozumieniu art. 156 § 2 kpa nie sposób też wywieść z powołanego przez Uzdrowisko Krynica – Żegiestów S.A. postanowienia TK. Gramatyczna wykładnia art. 17 ustawy regulacyjnej, będącej przedmiotem rozpoznania Trybunału Konstytucyjnego, wskazuje, iż przepisy tej ustawy stosuje się do przedsiębiorstw i innego mienia, którego władanie osoby uprawnione utraciły przed dniem 31 grudnia 1954 r. i które pozostają w faktycznym władaniu państwowych jednostek organizacyjnych. Reguła ta doznaje jednak wyjątku w odniesieniu do przedsiębiorstw i innego mienia, które objęte zostały we władanie na podstawie tytułu prawnego wynikającego z przepisów szczególnych, innych aniżeli wymienione w art. 1 i art. 17 pkt 1 ustawy regulacyjnej (tak: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedzibą w Warszawie z dnia 5 września 2007 roku, IV SA/Wa 911/07, opubl: Legalis).

W niniejszej sprawie taki przypadek zachodzi. Orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 roku wydane zostało na podstawie ustawy, a więc na podstawie przepisów innych aniżeli wymienione w art. 1 i art. 17 pkt 1 ustawy regulacyjnej. Tym samym ustawa regulacyjna nie znajduje zastosowania, przez co własność przedsiębiorstwa uzdrowiskowego „Żegiestów – Zdrój” nie mogła przejść na Skarb Państwa z dniem 8 marca 1958 roku, tj. z dniem wejścia w życie ustawy regulacyjnej.

Jednocześnie organ stwierdza, że w wykonaniu wytycznych zawartych w wyroku WSA w Warszawie z 20 marca 2006 r., sygn. akt IV S.A./Wa 2340/05 ustalił (przy pomocy całości zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności opinii biegłych oraz odpisów z KW) los składników majątkowych po przejęciu ich na własność Państwa. Powyższe ustalenia umożliwiły ustalenie kręgu podmiotów, którym przysługuje status strony postępowania administracyjnego, zarówno na etapie decyzji wydawanej w I instancji, jak również po rozpoznaniu wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W tym stanie sprawy organ wskazuje, iż orzeczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 marca 1948 r. dotknięte zostało wadą powodującą jego nieważność z uwagi na wydanie z rażącym naruszeniem prawa, a w zakresie, w jakim wywołało ono nieodwracalne skutki prawne, stwierdza jego wydanie z naruszeniem prawa, co znajduje odzwierciedlenie w sentencji niniejszej decyzji.

Pouczenie:

Na niniejszą decyzję, na podstawie art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 roku - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.) stronie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, za pośrednictwem Ministra Zdrowia, w terminie 30 od dnia doręczenia decyzji.

Ministerstwo
ZDROWIA
MAREK HABER
Marek Haber

Otrzymują:

1. Adwokat Paweł Mazur, pełnomocnik „Żegiestów Zdrój” sp. z o.o. Kancelaria Prawnicza Cabała, Mazur, Grochowska spółka cywilna ul. Pijarska 15/3, 33-300 Nowy Sącz,
2. Adwokat Jarosław Suwała pełnomocnik Uzdrawiska Krynica-Żegiestów S.A. w Krynicy Zdroju Rynek 7, 33-300 Nowy Sącz,
3. Burmistrz Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna ul. Rynek 31, 33-370 Muszyna,
4. Zbigniew Malarski ul. Wołowa 17A/ 1, 26-610 Radom,
5. Romualda Wtorek ul. Jana Pawła 11 34, 28-300 Jędrzejów,
6. Kazimierz Stanisław Wtorek ul. Jana Pawła II 34, 28-300 Jędrzejów,
7. Starosta Nowosądecki ul. Jagiellońska 33, 33-300 Nowy Sącz,
8. Marszałek Województwa Małopolskiego ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków,
9. Minister Skarbu Państwa, ul. Krucza 36/Wspólna 6, 00-522 Warszawa,
10. Jan Kozarzewski ul. Pomorska 16B/30, 80-333 Gdańsk
11. Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych i Transportowych "CECHINI" Stanisław i Józef Cechini spółka jawna ul. Pułaskiego 29, 33-380 Krynica Zdrój

Do wiadomości:

1. Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie ul. Głowackiego 56, 30-085 Kraków,
2. Nadleśnictwo Piwniczna ul. Zagrody 32, 33-350 Piwniczna-Zdrój
3. Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Opolu ul. 1-go Maja 6, 45-068 Opole,
4. Sąd Rejonowy w Muszynie IV Wydział Ksiąg Wieczystych ul. A. Kity 18, 33-370 Muszyna.